

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. Н. КАРАЗІНА

НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ МОЛОДІ З ПРОБЛЕМ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Збірник тез доповідей
XV Міжнародної науково-практичної конференції
молодих учених та студентів

(7 квітня 2026 року, м. Харків, Україна)

Електронний ресурс

Харків – 2026

УДК 334.7:330.341

Н 91

*Реєстраційне посвідчення УкрІНТЕІ МОН України
(№ 948 від 10 грудня 2025 р.)*

*Затверджено до розміщення в мережі Інтернет рішенням Вченої ради
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(протокол № 7 від 27.04.2026 року)*

Редакційна колегія:

д-р. екон. наук, проф. Б. В. Самородов (головний редактор);
к.філос.н., доц. А.А. Чхеайло;
к-т. екон. наук, доц. Р. О. Піскунов;
д-р. екон. наук, доцент. К. В. Орехова;
д-р. екон. наук, проф. Г. М. Азаренкова;
д-р. екон. наук, проф. А. П. Грінько;
к-т. екон. наук, доц. Н. Л. Морозова;
PhD з комп'ютерних наук Д. М. Ковальчук;
к-т. пед. наук, доцент Н. І. Стяглик.

Адреса редколегії:
61022, м. Харків, майдан Свободи, 4

Н 91 Наукові дослідження молоді з проблем європейської інтеграції: збірник тез доповідей XV Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених та студентів (7 квітня 2026 року, м. Харків, Україна) [Електронний ресурс]. – Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2026. – 1 ел. опт. диск (CD-ROM). – Систем. вимоги: Процесор Pentium-класа ; ОС Windows 7/10 ; дисковод CD-ROM; Acrobat Reader 10. – 473 с.

ISBN 978-966-285-808-2

URI: <https://ekhnuir.karazin.ua/handle/123456789/25692>

У збірнику представлені тези доповідей учасників XV Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених та студентів на загальну тему «Наукові дослідження молоді з проблем європейської інтеграції».

Для студентів, аспірантів, науковців вищих навчальних закладів. Матеріали подано в авторській редакції. Відповідальність за зміст і оформлення матеріалів несуть автори.

Усі права застережено. Посилання на матеріали обов'язкові.

УДК 334.7:330.341

URI: <https://ekhnuir.karazin.ua/handle/123456789/25692>

ISBN 978-966-285-808-2

© Харківський національний
університет імені В. Н. Каразіна, 2026

*Сорокан В.М.,
здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Одеський національний економічний університет;
Деркач Ю.Б.,
к.е.н, доцент
Одеський національний економічний університет*

РОЗВИТОК ЗЕЛЕНОГО БАНКІНГУ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

Розвиток зеленого банкінгу є одним із найважливіших напрямів сучасної фінансової системи, оскільки він поєднує економічні, соціальні та екологічні аспекти діяльності банків, дозволяючи одночасно підтримувати економічне зростання та турботу про довкілля. Під зеленим банкінгом розуміють надання банками фінансових послуг і кредитів для реалізації проектів, що сприяють екологічній безпеці, використанню відновлюваних джерел енергії, підвищенню енергоефективності, зменшенню забруднення. Це може включати фінансування сонячних і вітрових електростанцій, енергоощадних технологій у промисловості та будівництві, проектів з переробки відходів, розвитку «зеленого» транспорту, а також ініціатив із збереження водних і земельних ресурсів.

У світі зелений банкінг активно розвивався з початку 2000-х років, коли міжнародна спільнота усвідомила, що фінансові інститути можуть відігравати ключову роль у переході до низьковуглецевої економіки. Банки в Європі, США, Канаді та Азії почали впроваджувати «зелені» кредити та інвестиційні продукти, підтримуючи екологічно чисті проекти та створюючи внутрішні програми з енергозбереження і мінімізації впливу на природу[1]. У багатьох країнах були створені спеціалізовані державні «зелені» банки, які інвестують у розвиток відновлюваної енергетики та енергоефективного будівництва, а також підтримують підприємства та громадян у впровадженні екологічних технологій. Прикладом є німецький державний банк KfW, який фінансує програми для населення та бізнесу, спрямовані на економію енергії, модернізацію обладнання і скорочення шкідливих викидів. Зелені банки та фінансові установи спрямовують кошти на підтримку екологічно безпечних проектів, надаючи кредити для встановлення сонячних панелей, модернізації обладнання, очищення стічних вод, розвитку електротранспорту та будівництва енергоефективних будівель. Багато банків також впроваджують внутрішні програми сталого розвитку: електронний документообіг, економне освітлення, використання екологічних матеріалів та зменшення паперу. Це зменшує вплив на довкілля, формує позитивний імідж установи та покращує її репутацію на міжнародному рівні[1].

В Україні зелений банкінг почав розвиватися пізніше, ніж у розвинених країнах, але за останні роки цей напрям активно набирає обертів. У 2021 році Національний банк України офіційно оголосив про формування політики сталого фінансування, орієнтованої на міжнародні стандарти ESG[2]. Важливим завданням стало інтегрування оцінки екологічних ризиків у діяльність банків та кредитування проектів, що сприяють сталому розвитку. У 2022 році була

ухвалена Стратегія сталого фінансування, яка визначає пріоритети та завдання для розвитку «зелених» фінансових інструментів в Україні, серед яких підтримка екологічного кредитування, створення зелених облігацій і сприяння інвестиціям у відновлювану енергетику[3]. Ці кроки показують, що український банківський сектор рухається у напрямку поєднання економічного розвитку та турботи про довкілля, що відповідає світовим тенденціям.

Одним із лідерів у розвитку зеленого банкінгу в Україні є АБ «Укргазбанк», який першим отримав статус «зеленого» банку і запропонував широку лінійку кредитних продуктів для реалізації енергоефективних і екологічних проектів. Банк співпрацює з Міжнародною фінансовою корпорацією (IFC) у програмі «Green Finance», що охоплює фінансування сонячної і вітрової енергетики, біоенергетики, енергоощадного будівництва, модернізації промислового обладнання і енергетичних систем[4]. За даними банку, реалізація таких проектів дозволила скоротити понад два мільйони тонн викидів в атмосферу. Також «Ощадбанк» долучився до «зелених» ініціатив, пропонуючи кредити на енергомодернізацію будинків, встановлення сонячних панелей і заходи з підвищення енергоефективності[4].

Міжнародні фінансові організації відіграють важливу роль у розвитку зеленого банкінгу в Україні. Європейський банк реконструкції та розвитку через програму Green Economy Financing Facility (GEFF) надає українським банкам фінансові ресурси для кредитування екологічних проектів[5]. Подібні програми дозволяють українським банкам отримати доступ до міжнародного досвіду та фінансових ресурсів, що сприяє прискореному розвитку зеленого банкінгу в країні та стимулює фінансування проектів, спрямованих на скорочення шкідливих викидів та енергозбереження.

Попри те, що зелений банкінг в Україні поступово розвивається, він стикається з низкою проблем, які обмежують його ефективність. По-перше, низька обізнаність населення та бізнесу значно ускладнює використання «зелених» кредитів. Багато людей просто не знають про існування таких програм або не розуміють, які переваги вони можуть отримати від екологічних проектів. Через це банки отримують мало заявок, а потенційні інвестиції у «зелені» технології залишаються неактивними. По-друге, відсутність податкових стимулів ускладнює заохочення бізнесу та населення до екологічних проектів. Якщо держава не надає пільги чи субсидії для тих, хто впроваджує енергоефективні рішення, люди й компанії часто обирають звичайні, дешевші варіанти, навіть якщо вони менш екологічні. По-третє, недосконала нормативно-правова база не дозволяє банкам чітко оформлювати «зелені» кредити та правильно оцінювати екологічні ризики. Це створює перешкоди у кредитуванні та гальмує розвиток зелених фінансових інструментів. По-четверте, банки часто стикаються зі складністю оцінки того, наскільки проект дійсно сприяє збереженню довкілля та зменшенню викидів. Недостатньо розроблені методики та стандарти ускладнюють правильне прийняття рішень. Нарешті, недовіра до банків через економічну нестабільність і військові дії змушує людей і компанії уникати кредитування, навіть якщо умови вигідні і проекти «зелені»[6].

Для вирішення цих проблем важливо застосовувати комплексні заходи. По-перше, необхідно підвищувати обізнаність населення та бізнесу через освітні програми, семінари, публікації та консультації, щоб люди зрозуміли переваги «зелених» кредитів і були готові їх використовувати. По-друге, держава повинна запровадити стимули, такі як податкові пільги, субсидії або знижені відсоткові ставки для «зелених» проектів, щоб заохотити інвестиції у екологічно безпечні технології. По-третє, необхідно удосконалити законодавство та створити чіткі правила для «зеленого» банкінгу, включно зі стандартами оцінки екологічних проектів, щоб банки могли безпечно і ефективно надавати кредити. По-четверте, співпраця з міжнародними організаціями, такими як ЄБРР та IFC, дозволяє банкам отримувати фінансову підтримку та консультації для правильної оцінки екологічних ризиків і підвищення ефективності проектів. І нарешті, банки мають працювати над підвищенням довіри клієнтів через прозорі умови кредитування, захист прав споживачів і демонстрацію успішних прикладів реалізації «зелених» проектів[6].

Таким чином, усунення цих недоліків та впровадження комплексних заходів здатне значно прискорити розвиток зеленого банкінгу в Україні, залучити більше інвестицій у екологічні проекти та сприяти сталому економічному зростанню з турботою про довкілля. Війна тимчасово обмежила інвестиції, бо ресурси спрямовуються на оборону та соціальні потреби. Водночас післявоєнне відновлення економіки відкриває можливості для розвитку енергоефективних технологій, «зелених» будівель і відновлюваної енергетики, залучення інвестицій і створення робочих місць. Для цього потрібна державна підтримка, податкові стимули, підвищення обізнаності та розвиток банківських «зелених» програм, що дозволить інтегрувати Україну до глобальних трендів сталого фінансування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Національний банк України. (2021). Стратегія сталого фінансування [URL:https://bank.gov.ua](https://bank.gov.ua) (дата звернення 21.12.2025).
2. НБУ. (2021). Принципи сталого розвитку у банківському секторі [URL:https://bank.gov.ua](https://bank.gov.ua) (дата звернення 20.12.2025).
3. Кабінет Міністрів України. (2022). Концепція впровадження сталого фінансування в Україні [URL:https://www.kmu.gov.ua](https://www.kmu.gov.ua) (дата звернення 27.12.2025).
4. Укргазбанк. Зелений банк України. [URL:https://www.ukrgasbank.com](https://www.ukrgasbank.com) (дата звернення 26.12.2025).
5. Європейський банк реконструкції та розвитку. GEFF Україна [URL:https://ebrd.com](https://ebrd.com) (дата звернення 27.12.2025).
6. Міністерство охорони довкілля та природних ресурсів України. (2023). Доповідь про стан реалізації політики сталого розвитку [URL:https://mepr.gov.ua](https://mepr.gov.ua) (дата звернення 27.12.2025).